

PETROSÉNY és VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI és VEGYES TARTALMU HETILAP. — MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL.

A lap előfizetési ára:

Egy negyedévre 2 kor. | Egészévre 8 kor.
Fél évre 4 „ | Egyes szám ára 20 fillér

Felelős szerkesztő:

ZÁDORY KÁROLY.

Laptulajdonos:

FIGULI ANTAL.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Petrosény és Vidéke” szerkesztőségéhez; az előfizetések pedig a kiadóhivatalhoz czimzendők. — Hirdetések, valamint nyilttéri közlemények mérsékelt áron számíttatnak.

A vidéki hírlapírás feladata.

Elmult ötven esztendeje, hogy a szellem szabad szárnyalásának békóit szét tépte a szabadságvivmányok Nemtője.

Alig látott napvilágot hazánkban a sajtószabadság, az abszolutizmus ismét lenyűgözte a gondolatnyilvánulás lehetőségét. Másfél évtizedig kellett tűnni a szolgásgát. A borús ég újra felderült hazánk felett s azóta a sajtó nagy hatalommá izmosodott, üdvös hatásának áldása mérhetetlen.

Ezernyi sajtótermék ismerteti s irányítja naponként, hetenként, vagy egyéb időszakonként a közélet mozgását, ébren tartja a nagyközönség lelkiismeretét s oda fejlődött, hogy a miről a sajtó nem vesz tudomást, arról a nagyközönség sem értesül.

A szabadságnak egyetlen vivmánya sem érvényesült oly evoluczióval erővel, mint a szabadsajtó, különösen pedig annak létezésévé emelkedett főterméke: a hírlapírás. Alig van számottevő közélet, melynek hírlapja ne volna. Elismeréssel adóz a közmeggyőződés azon hivatásnak, melyet a hírlapírás betölt. És méltán. Nemzeti s kulturális feladatot végez, áldásos missziót teljesít különösen a vidéki hírlapírás. Nincsen mit irigyelni rajta, de működésének sikereit sem szabad kicsinylenünk. Ezt nem rajongja körül a közönség tömjénező hódolata, sőt gáncsolódásokkal, indokolatlanul működése elé gőrdített nehézségekkel kell megküzdnie mondhatni, hogy a vidéken általában, de különösen itt a határszáron, hol a közszükséglet életre hívta szerény lapunkat.

Hogy nem önérdeteket szolgálunk itt annak megdönthetetlen bizonyítéka eddigi működésünk. Híven kitartottunk programunk mellett. Nem abban látjuk feladatunk megoldását, hogy a nagyvilág eseményeit hetenként komprimálva adjuk. Ez a napi lapok feladata.

Azon körnek köz- és társadalmi élete, ahol a vidéki lap megjelen; bő anyagot nyújt a helyi vonatkozású kérdések ismertetésére, tárgyilagos megvitatására. Elmosolyodnék, vagy bosszankodva dobná félre lapunkat az az értelmes olvasó, aki például azt tapasztalná, hogy a Dunántúli vidék futó-homok megkötéséről pertraktálunk, vagy a Tiszába fúlalt egyén holttestének esetleges feltalálása s bejelentésére hívnok fel a vidék közönségét.

A nagy, politikai napi lapok azonban nem foglalkozhatnak egyes vidék speciális érdekeivel, mert ez szintén ellenkeznék tulajdonképpen hivatásukkal.

A nagyközönség méltán elvárja, hogy a vidéki lapokban a vidék ügyeiről szerezzon alapos ismeretet.

Igen, csak hogy az ezen irányu működés az egyes érdekeltekben megtalálja az ellenséget.

Egyiknek nem tetszik, ha a lapba kerül a neve, vagy ténykedése, a másik azért haragszik, ha nem tesz róla említést a lap. Minket azonban az ilyen egyéni felfogások és vélekedések kitűzött irányunktól el nem terelnek. Azt is szóvá teszük, hogy lapunkban többnyire a község dolgaival foglalkozunk. Ha ez hiba, akkor szívesen viseljük érte a felelősséget, szerintünk azonban kötelesség. A községi élet a helyhatóság eljárásában jut legkompetensebb kifejezésre s ha ezt ismertetjük, ha ezt bíráljuk, azzal magát a közügyet, a közönség érdekét szolgáljuk.

A közdolgok iránt érdeklődő értelmiség nem csak megszívleli, hanem joggal elvárja, hogy az aktuális közkérdések képezzék a helyi lap ismertetésének, bírálatának főtárgyát. És ha ezen kérdéseknek nyilvánosság előtti megvitatásával egyesek esetleges érzékenységet ki nem kerülhetjük, az kellemetlenebbül érint minket, mint azokat, kik direkt-, vagy indirekt magukra vonatkoztatják.

A hivatásszerű kötelesség teljesítése sokszor ellentétbe hoz érzületünkkel; de gyakran azt kell tenni, ami kellemetlenebb magunknak, mint másoknak. Legkegyetlenebb a hírlapírói kötelesség. Ezt a vidéken általában kevésbé méltányolják. Tojás-táncot kell járni, de fenn kell tartani a sajtó függetlenségének, önállóságának nimbusát. Ezt nem tanácsos emliteni, mert ez vagy — az az érdekkör érzi magát sértve, a másik ügyet el kell hallgatni, mert — bár közérdekű —, de befolyással lehet a munkaadók s munkások közötti jó viszony bolygatására, avagy egyik-másik befolyásos egyén megneheztelt érte stb. És ily körülmények között a vidéki hírlapírásnak fenn kell tartani a sajtót megillető pozícióját.

Hogy a saját hírlapírói feladatunkat említsük, teljes megnyugvással s jogosultsággal kijelenthetjük, hogy a községi közélet aktuális jelenségeivel foglalkoztunk mindenkor s kerültük és jövőre is kerülni fogjuk a személyeskedést.

Ha a tárgyilagosság korlátai között valakinek a tyúkszemére hágnak, arról nem tehetünk, nem akarattal teszszük. Figyelmén kívül hagyjuk a közérdekű jelenségeket, akkor vétünk hírlapírói kötelességünk ellen. Dicsérjük azt, amit az általános meggyőződéssel együtt helytelennek tartunk; akkor neveltségessé teszszük magunkat.

„Petrosény és Vidéke” tárczája.

Már látom.....

Már látom, hogy az ördögé leszek,
Az Isten is elhagy már engemet:
Egy vén kisasszony megvallotta, hogy
Engem kimondhatatlanul szeret.

Jézus Mária; Mitevő legyen?
Jobb nekem a Dunába ugrani.....
Ha már kimondhatatlan szeret:
Csak legalább ne mondta volna ki.

Nekem is van.....

Nekem is van, szó sincs róla,
Elég bajom a világon,
De azért én sok emberrel
Nem cserélnék semmi áron.

Mig sok ember ki sem látszik
Az adósság tengeréből:
Én csak fülig vagyok adós
A jó Isten kegyelméből.

Pósa.

Az életből.

Engem is életre hívott a kényszerűség. Én nem akartam, sirtam is mikor a világra jöttem. Ez volt egyedüli fegyverem a melylyel tiltakozásomnak kifejezést adhattam, de klotürt alkalmaztak a számba valami szafli, vagy cuezli képében. Tehát betömtek a számat és én kénytelen voltam hallgatni s megbarátkozni a változtatlan helyzettel.

Lassan-lassan, észrevétlenül felesperedtem. Nagyon kedves, jó kis gyermek voltam. Már iskolába jártam, — úgy hívták, hogy kisiskola —, de még semmi esinyt se követtem el. Mindig a jóra oktattak s ez fogott is rajtam.

Az első iskolai szünidő örömeit, ha csak tehettem, az utcán futkosva élveztem.

Dinnyeérés kezdete volt. Egy koci dinnyét vittek el a házunk előtt. Sővárogva néztem utána. Odaadtam volna egyért is akár az ünneplő ruhámat, pedig azt nem adtam volna Rothschild minden vagyonáért.

A koci tovább haladt s én keservesen nyeltem a száraz kortyokat s csaknem könybelábadt szemekkel irigyeltem még a koci elé fogott lovakat is, mert azok legalább érezték az édes terhet.

A szomszédunk háza előtt egyszerre csak egy kutyba zökkent a koci hátulsó hajszás kereke s egy szép görög dinnye a pocsolába esett. Az öreg kofa-asszonyosság elől ült a koci mellett, nem vette észre. Én oda futottam, kivettem a posványból a dinnyét, nem törődve azzal, hogy térdig és könyékig sáros lettem. Haza vittem, a kútnál megmostam, bevitettem s eldicsekedtem vele kedves anyámnak, hogy mit találtam.

Anyám megpirongatott először azért hogy a ruhámat besároztam, másodsor azért, hogy a dinnyét haza hoztam s nem adtam oda annak aki elveszítette. Tiszta ruhát adott rám s azzal büntettet meg, hogy a dinnyét ki kellett vinnem a piacra s átadnom a kofa-asszonynak. Engedelmeskedtem, mert muszáj volt. Így megalázni egy első normalistát!

Többen alkudoztak a kocsinál egyik másik dinnyére, többen már vásároltak is. Szégyenkezve oda sompolyogtam a mellemhez szorított dinnyével. A kofa mérgesen rám rivalt, elkapta tőlem a dinnyét s kérdezte hogy mért hoztam vissza, talán nem jó?

Azt hitte hogy tőle vettem és visszahoztam.
— Nem jó, — feleltem ijedten hebegve. Nem tudtam félelmemben mást szólni.

Dühösen meglekelte s a dinnye csakugyan éretlen, csupa zöld volt. Mérgesen a földhöz vágta, adott helyette másikat, éppen akkorát s rámrivalt, hogy kotrodjam vele. Nem kellett kétszer mondania.

Haza menet, utközben akadtak kompanisták. Az egyik gyermeknél volt fanyellú bicska, felszeltük a dinnyét, mely olyan vörös volt, mint a vér s olyan édes mint a méz.

Othon hűségesen beszámoltam eljárásomról s eldicsekedtem vele, hogy kaptam másik dinnyét a jó aszszonytól.

— Látod fiam, — mondá szegény anyám, azért ajándékozott meg az a jó asszony, mert az ő elvesztett tulajdonát visszaadtad neki. Mäskor is így cselekedjél.

Azóta négy évtized viharzott át fölöttem, magamat sem hagyva érintetlenül, de hasonló jó cselekedetre soha sem kívánczolt alkalom.

Az országos, — vagy világ eseményeket a napi lapok részletesen ismertetvén, azokat a művelt közönség napról-napra, mint újdonságot olvassa s egy sokkal szűkebb keretű vidéki hetilapban, bármily klasszikus rövidséggel sem lehet érdeklődést keltővé tenni.

Szerintünk a vidéki hírlapírás feladata a vidék vitális érdekeinek megvitatása, a helyi mozzanatok ismertetése, természetesen az országos tekintetek a mérvadók a lap irányának ezeltudatos megjelölésénél s követésénél.

Azt is a lap rovására szeretik írni sokan, hogy az abban megpendített üdvös eszme nem talál méltó visszhangra a maga helyén. Igaz, ugyan. Am de ennek nem a lap az oka s ezért, a hivatása magaslátán álló helyi lapnak a közigazgatási haladás, a kulturális fejlődés s a köz- és társadalmi élet javára tovább kell küzdeni. Az ilyen irányú kitartó működésnek kétségtelenül meg lesz a kívánt sikere.

Ezt tekintjük mi a vidéki hírlapírás nemes feladatának.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Előléptetések** Hunyadvármegyében. A m. kir. pénzügyminiszterium Andersen László pénzügyi tanácsos kir. pénzügyigazgatót a VII. fizetési osztály első, Szikszay Károly kir. pénzügyigazgató helyettesét és Peőcz Ferenc kir. pénzügyigazgatósi titkárát a VIII. fizetési osztály 2-ik és Nagy József kir. pénzügyigazgatósi segédtitkárát pedig a IX. fizetési osztály első fokozatába léptette elő. — Gratulálunk.

— **Gr. Majláth püspök körutja.** Hat hétre tervezett egyházfői körutján Majláth püspök Udvarhelymegyébe érkezett. A megye törvényhatósága nevében Ujszékely katolikus községnél Domokos dr. alispán beszéddel fogadta. A püspök kíséretében voltak Hollaky főispán, Toldalaghy gróf, Mikes gróf. Keresztur, Gálffy főszolgabíró beszédére a püspök a felekezetek kölcsönös békéjének szükségét hangoztatta. Sándor Domokos tanár a katolikus egyház nevében a diszkapunál, Jakabházi főbíró a város részéről üdvözölte.

— **Kinevezések** Hunyadvármegyében. Az igazsáügyi miniszter Andersen Józsefet a hátszegi járásbíróshoz, Onody Illést pedig a dévai kir. törvényszékhez aljegyzővé nevezte ki.

— **Eljegyzés.** Itteni hivatalos alkalmaztatása idejéből az előkelőbb társadalmi körökben előnyösen ismert, kedvelt és néhány hónap előtt Aradra áthelyezett Hauer József máv. hivatalnok, f. hó 15.-én eljegyezte

Piek Samu helybeli nagykereskedő kedves, művelt és szép leányát: Piek B. Annuska ürhölgyet. Öszintén gratulálunk a megköltendő szép frigyehez.

— **A petrozsényi dalárda hangversenye,** melyről már tettünk említést, f. hó 27.-én lesz a Wagner száloda nagytérmeben. A csak néhány hónap előtt szervezett dalárda, az általa előadandó darabokat már betanulta. A többi közreműködők szintén elkészültek már az előadandó darabokkal. Hangverseny után tánc is lesz. Az érdekes programot legközelebbi számunkban fogjuk közzéadni. — A meghívókat a napokban fogják szétküldeni, illetőleg kibocsájtani.

— **A Mükedvelői előadás,** melyről mult számunkban már említett tettünk pünkösdi másodnapján lesz. „A Falu rosszá”-t adják elő. Mükedvelők énekes népszínművet tudunkkal Petrozsényben még nem játszottak s így fokozott érdeklődéssel nézhetünk az előadás elé. A szerepek már ki vannak osztva s esténként szorgalmasan folynak a próbák az ipartestület helyiségében.

— **Uj határjelek** állítatnak fel Románia és Magyarország határvonalán. Ezeket a határjeleket most helyeztetik el a nemzetközi határbejáró küldöttség, melynek tagjai: Magyarország részéről Buda Károly főszolgabíró, Spinner György háromszögölő mérnök, Schwarcz Gyula államépít. mérnök, a földm. miniszter rendelete folytán ide csatlakozott a helyben állomásozó kir. erdész Görö Ferenc m. kir. erdőgondnok, Románia részéről: Săicariu Victor műszaki százados és Todorescu Nicolai főhadnagy. A bizottság f. hó 15.-én kezdte meg működését Kimpolujnyágnál s eljárása körülbelül 3 hónapig tart.

— **Az időjárás** a lehető legkedvezőtlenebb. Alig van egy nap, hogy Jupiter-Pluvius meg ne nyitná az eget esernőjével. A fagyosszentek elmúltával megenyhült a lég, sőt verőfényes napunk is volt a hét folyamán, de az est beálltával sűrű felhők tornyosultak az égre s e hó 15.-én záporosó zuhogott menydörgés s villámlás között, sőt az északi rakodónál lévő villámvilágítási készülékbe a villám be is csapott, de kárt vagy egyéb zavart nem okozott. A kedvezőtlen időjárás nagyon akadályozza az építési és földmunkálatokat.

— **A beszédett bérlempénzek ügyében** Fekete Béla szinagazgató, lapunk felszólalása folytán az orsz. színészegyesület igazgatósága által igazolásra s az érdekeltekkel szemben megfelelő s gyors eljárásra utasított. Ha nem tudná magát elfogadhatóan menteni, miniszteri engedélyét is bevonják. Megnyugtathatjuk tehát a bérletelőlegező közönséget, hogy érdekük megvédett nem fog.

— **A közérkölciség ellenőrzése** szempontjából a m. kir. belügyminiszter szigorú rendeletet bocsájtott ki, melyben a rendőrségnek kötelességévé teszi a korcsmák s vendéglők folytonos felügyeletét s megvizsgálását azon célból, hogy azokban erkölcsiellen üzemek ne forduljanak elő. Igazán kíváncsiak vagyunk, hogy ezt az üdvös rendeletet Petrozsényben ki fogja végrehajtani?

— **Napfogyatkozás.** Az asztromia iránt érdeklődők folyó hó 21.-én igen érdekes jelenségnek lehetnek

szemtanui. Teljes napfogyatkozást jósolnak e napra a messzelátók tudói, mely napfogyatkozás részben nálunk is szemlélhető lesz a délutáni órákban, de teljes pompájában csak idegen földrészek lakosai gyönyörködhetnek. Nálunk látható lesz a napfogyatkozás hétfőn d. u. 1 óra 29 perctől 6 óra-52 perczig.

— **Jutalomkönyv.** Évzáró vizsgálatok alkalmával jó tanulók jutalmazására hazafias tartamánál, esinos külső kiállításánál és olcsóságánál fogva kiválóan alkalmas Barna Jónás fővárosi polg. isk. tanár „A szabadságharc hősrégi” cz. könyve. Megrendelhető a szerzőnél (Budapest, VII. ker. Akácfa-utca 57. sz.) Ára 1 kor.

— **Köztisztasági állapot Petrozsényben.** Rosz líbon áll nálunk a köztisztaság. Sokszor szóvá tettük, de süket fülekre találtunk, ez azonban nem riaszt vizsza attól, hogy rá ne mutassunk arra a rondaságra, mely undort gerjeszt s megfertőzi a levegőt. Nézzük a piacot: sárba rothadt trágya, bűzös poesolya borítja azt a teret, hol nem csak Petrozsény, hanem a vidék is éllelmi czikkeit beszerzi. Nézzük a vasut, Schaffer ház és az Felső-Zsilvölgyi bányatársulat irodája előtti közteret. Valóságos gyűjtő medencéje az undok piszoknak s fertőző s a helyhatóság áról, hogy a házaknál oda-oda hordjanak minden szemetet. A környéken nem szellőztethetik a szobákat, mert ha az ablakokat kinyitják, még inkább behatol az undorító bűz. Mindenütt gondoskodik a helyhatóság arról, hogy a házaknál összegyűlő szemét a község belterületén kívül kijelölt helyre hordassék: egyedül — talán — Petrozsény az a hely, ahol ilyen terület kijelölve nincsen. De hol is volna, hiszen a községnek egy talpalattnyi területe sincsen. Szomorú, de való. Nézzük meg az udvarokat s önkéntlenül is azt fogjuk gondolni, hogy nem Eüropába vagyunk. Találunk-e valahol szemétládát? Aligha. De undort gerjesztő trágyadombokat s mocsárt a legtöbb helyen az udvarokban is találunk. Ott is inficiálja a levegőt a legromább piszkok halmaza. A törvény intézkedik a köztisztaság iránti rendelkezések végrehajtáról, ezt követeli a közegészségügy érdeke és a rend s tisztaság szeretet érzete. Mindez nem mérvadó nálunk. Nem gondol a köztisztasággal senki, nem vonja felelősségre az annak követelményei ellen vétőket senki. Egy esetet tudunk, azt midőn a vármegye főispáját vártuk; akkor nyakra före tisztították legalább az utcákat s tereket. Kíváncsiak vagyunk, hogy hasonló eset minél gyakrabban fordulna elő, hálás lenne érte a köztisztaság iránt érzékkel bíró közönség.

— **A kolozs-monostori m. kir. gazdasági intézet** konviktusában az 1900—1901. tanévben 7 állami alapítványi ösztöndíjas (ingyenes) helyre pályázat hirdetetett. Ezen helyeket az alapítvány értelmében kizárólag csak az erdélyrészi megyékben és a volt „kapcsolt részekben”, Kraszna-, Közép-Szolnok- és Zarándmegyében és Kővárvidéken született, iskolai tanulmányaikat sikerrel végzett, vagyontalan ifjak nyerhetik el. Az ösztöndíj áll: teljes ellátásból. A folyamodványokhoz melléklendő:

— Aki sokszor szeretett — sohasem szeretett.

Bulwer.

Aki mit sem mer, annak semmit sem szabad remélnie.

Schiller.

Könnyebb a bántalmat megbocsájtani, mint elfelejteni.

Platen gr.

Az érzeményt igazán leírni egy nyelv sem képes, Ez a természet titka, melynek esendes, de bizonyos lépét senki nem nyomozhatja. A szavak árjait többnyire az elme szüli; a szív szözata egyszerű.

Kisfaludy K.

Az élvezet milyenségeinek a mértéke — az arra való emlékezés.

Jean Paul.

Senki sem adhat többet, mint amennyivel maga rendelkezik.

Nemo.

Az élezelődés durvasággá fajul, ha valakit sért, bosszant, vagy neveltségessé tesz.

Nemo.

A pletyka kűtförását kutatni annyi, mint fekete kutyában holdvilágnál boldit keresni.

Nemo.

Ugyan ezen időben már önfeláldozásomnak is bizonyítékát adtam.

A veteményes kertben játszottunk Lajos öcsémmel. Nagyon szerettük egymást, soha se veszekedtünk.

Éppen paprikaérés ideje volt. Egy esőpaprikát leszakítottam, zsebkésemmel ketté vágtam hosszában s felét Lajosnak adtam s hecezeltem, hogy nem meri megenni.

— Ha te megesszed a másik felét, akkor én is megesszem, — mondá öcsém egész kihívóan.

És megettük mind a ketten a paprikát. Nagyon erős volt, a szemünk is könnybelábadt tőle, de mi bizonyítottuk, hogy nem erős.

Leszakítottam egy másik esővet, azt is ketté vágtam s felét öcsémnek adtam azzal a megjegyzéssel, hogy nem meri megdörzsölni vele a szemét.

— Merem én.

— De nem mered.

Éppen hogy merem. S ezzel megdörzsölte a szemét a paprika benső részével, de nyomban olyan visítást kezdett, hogy engem is megrémített. Nagyon megijedtem, félvén hogy öcsémnek baja lesz, méginkább attól, hogy kikapok.

— Ne sirj Lajoskám, hiszen nem is erős ez a paprika, nézd én is bedörzsölöm vele a szememet. És úgy is tettem.

A másik pillanatban már én is úgy ordítottam mint egy sakál. Ketten visítottunk úgy, mintha nyuztak volna bennünket.

Szegény jó anyám ijedten rohant hozzánk s kérdezte, hogy mi lett bennünket, de mi rettenetesen ordi-

tottunk. szemeinket dörzsöltük s göresösen szorongattuk egyik kezünkben a ketté szelt paprikát.

— Talán paprika ment a szemetekbe?

— A—a—az! Bűhü! bűhü!

Öcsémet a karjára kaptam, engem kézen ragadott s így vitt be a szobába, hol tiszta ruhába aludt-tejet tett, a szemekinkre kötötte s az alatt csillapult a fájdalom. Szomszédságunkban lakott az orvos, azért is átküldött, aki valami folyadékkal megmosta a szemünket s rövid idő múlva már ismét a kertben daraboltuk a paprikát, mert nagyon meg volt tiltva.

Gondolatok.

Az ember hasonlít egy sötétben haladó vándorhoz, a kinek a lámpa a hátára van kötve. A hátrahagyott utat megvilágítja az emlékezés; a mi előtte van — az áthatatlan köztétség.

Schnorr F.

Abban a pillanatban tudja az ember leginkább becsülni a jószágát, a mikor attól kell félnie, hogy elveszti.

Goens.

A szó könnyebben sebez mint gyógyít.

Göthe.

Mert csak a szerelem csak az bocsájtja igazán meg.

Herder (Cid).

— **Hangverseny** rendezett f. hó 5-én este a Prokopp-féle vendéglőben a helybeli bányász-zenekar. A változatos és érdekes műsort mult számunkban közöltük s ezuttal annak előadásáról referálva jelezzük, hogy a közönség részéről nem mutatkozott az az általános érdeklődés, melyet a zenekar kifogástalan produkciója megérdemelt volna. Lehet, hogy a kedvezőtlen időjárás is hozzájárult némileg a — különben egyebekben is tapasztalható — itteni részvétlenséghez. A zenekar, a műsor minden számát szokott bravúrral interpretálta s különösen lekötötték a figyelmet Duschenes és Irottka fuvala és kiált duettje a „Serenád“-ban, Pán hegedű szólója a „Lány álmok“-ban és Schraill szárnykürt szólója az „Egyveleg“-ben, melyekkel mindannyian remekeltek s általános tetszést arattak. Koncert után táncz következett s vidám hangulat mellett a hajnal közeledteig tartott.

— **Katonai loósztafolyás** volt f. hó 12-én annak kipuhatólása végett, hogy háboru esetén katonai szolgálatra hányszor volna ezen járásból beszerezhető. Nagyon szomorú világot vet előállományunkra a konstatalt eredmény. Még Bosznia megszállásakor nagyon keresett s drága pénzen megvásárolt lovak voltak a Zsilvölgyben, de ma-holnap kipusztul a híres faj. El van hanyagolva a lötenyésztés.

— **Fagyosszentek.** Pongrácz, Szervác és Boni fűz, hagyományos következetességgel megdidegretetik az embereket. A kavargó szürke hófelhőkön nem tör át a tavaszi napsugár és a süvöltő hideg szél elől mindenki siet a fűtött szobákba. Fagy eddig még itt nem volt, de ha a szél eláll s a hőmérséklet nem emelkedik, akkor arra is számíthatunk.

— **A Tajába fűt** egy felső-magyarországi orosz nemzetiségű napszámos pár nap előtt. Fausztatás alkalmával egy fennakadt tönkre ment s azt a sebesen rohanó patak elsodorta s szerencsétlen ember a hullámok közé esett s ott lelte halálát. Terhel e valakit felelősség az illetőnek haláláért, azt a folyamatba tett vizsgálat fogja kideríteni.

— **A petrillai út,** miként már említettük, jókarba hozott, azonban a lónyai s csimpai higolyos állapotban van, hogy életveszélyesnek mondható. Kevés költséggel ki lehetne javíttatni s eloszlatni az arra járók aggodalmát. Felhívjuk rá az illetékes hatóság figyelmét.

— **A vasutasok fizetéselemelése.** A vasutasok fizetés rendezésével az államasutak igazgatósága már évek óta foglalkozik s már a miniszter eléterjesztette a — mindenesetre annak előzetes hozzájárulásával — elkészített szolgálati rendtartást és illetményszabályzat átadogozását, melynek keretében már f. é. július hó 1-én megvalósuland a tervezet, melyszerint az:

I. rangsorozat 1 osztályában 4000 forintig

I.	1	2	3600
II.	1	3	3200
III.	1	1	2800
IV.	1	2	2600
V.	1	3	2400
VI.	1	1	2200
VII.	1	2	2000
VIII.	1	3	1800
IX.	1	1	1600
X.	1	2	1500
XI.	1	3	1400
XII.	1	1	1300
XIII.	1	2	1200
XIV.	1	3	1100
XV.	1	1	1000
XVI.	1	2	900
XVII.	1	3	800

évi illetményt 25%-tól a kisebb fizetéseknél 40%-ig emelkedő lakbérátalányt fognak élvezni a vasuti tiszték.

A javaslat szerint az eddigi 600 és 700 forintos fizetési osztályok teljesen megszűnnek s a hivatalnokok legkisebb fizetése 800 forintot kezdődik.

A 800 frtos kezdő fizetés alapján természetesen egész a felügyelői rangig (II. rangfokozat) minden fizetési osztály 200 frtos emelkedést nyer s ebből kifolyó p. o. az ellenőri rang 1200 frt helyett 1400-nál, a főhivatalnok 1600 forint helyett 1800-nál s a felügyelői rang 2200 frt helyett 2400 forintnál kezdődik.

Ez a beosztás kétségtelenül azt a visszasszágot is hivatva lesz enyhíteni, a mely eddig a hivatalnokai és altisztai fizetések között felemlített.

Ezen javaslatban lesz megoldva az altisztai és szolgálati fizetések rendezése is akként, hogy az altiszták kezdő fizetése 420 forint helyett 450 re s a szolgáké 250 forint helyett 300-ra emeltek.

Méltányos, sőt törvényes ez a fizetésrendezés s minket legkövetlenebbül annál inkább érdekel, mert Petrozsényben és vidéken nagyon sok család anyagi existenciáját érinti.

— **Mezőgazdasági tanfolyam néptanítók számára.** A kir. tanfelügyelőség lapunk utján is figyelmeztetni kívánja a megyében levő tanító urakat, hogy a kik a „Néptanítók Lapja“ 18 számában hirdetett mezőgazdasági tanfolyamok valamelyikére jelentkezni kívánnak, kérvényeket hozzá május 18-ig küldjék be.

— **Tanulmányi ösztöndíj Párisba.** A kereskedelemügyi m. kir. miniszter uralkmat óhajtván nyújtani hazai tehetségesebb kisiparosainak és munkásoknak arra, hogy szakmabeli ismeretei gyarapítása és művelésük tökéletesítése céljából a párisi nemzetközi kiállítást tanulmányozhassák, e célból az aradi keresk. és iparkamara területére három törekvő önálló iparos részére egyenként 400 korona és négy munkás részére egyenként 300 korona utazási ösztöndíjjal engedélyezett. Ezen ösztöndíjakra az aradi kereskedelmi és iparkamara ezen pályázatot hirdet, megjegyezvén, hogy az ösztöndíjakra első sorban olyan fiatal mesterek, illetve ipari munkások tarthatnak igényt, kik sajátjukból a szóban levő kiállítást meg nem tekinthetnék, az oda leendő kiküldetésre azonban kiváló szakismereteiknél fogva alkalmasak és oly iparágat űznek, fejlesztésére ily tanulmányozás befolyással lehet, tehát első sorban a műipar körébe tartozó iparosok és munkások. pályázati kérvényeket f. évi május hó 22-ikéig kell beadni az alólírt kamaránál. A kérvényben igazolandó és megfelelő hiteles bizonyítványokkal támogatandó a folyamodó lakhelye, vagyoni helyzete, erkölcsi magaviselete, foglalkozása, előképzettsége, esetleg tanulmánya és nyelvismerete. A beérkező folyamodványok a kamara által kibiráltatván, felfognak terjesztetni a nagyméltósági miniszter urhoz. Arad 1900. évi május hó 9-én. Az aradi kereskedelmi és iparkamara.

— **(Uj építőanyag.)** A magyar ipar izmosodásáról tesz tanúságot az ez idő szerint hazánkban egyetlen műhomokkőgyár, a melyet Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszter, továbbá Bujanovits Sándor az Országos Gazdasági Egyesület elnöke, a magyar mérnök és építészegyesület, a fővárosi közmunkák tanácsa, a mérnöki hivatal, a katonai építőosztály, az építő mesterek egyesülete kiküldöttéi és számos szakember megsejmelte. Hirsch József és társa budapesti nagy vállalkozó ezéugyanis egy műhomokkőgyárat létesített s ez alkalommal ejtették meg a gyártmányok használhatósági és tűzpróbáját, a mely kitűnően sikerült. A találmány lényege abban áll hogy a jövőben téglavagy kőszegény vidéken az építés helyén lehet mészből és homokból a legkitűnőbb égetett téglával felépíteni, de annál olcsóbb, jobb és szebb téglát és építőkövet előállítani. Szabadalmi engedéllyel, valamint gépek a nevezett cégtől szerezhetők meg.

— **Képes levelező-lapok.** — A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter ur 1900. évi 1326. eln. sz. rendelete alapján és hivatkozva 717/900 sz. a. kiadott tanfelügyelői körrendeletre, értesitem a hunyadvármezei kir. tanfelügyelőség hatósága felügyelete alatt álló összes tanintézeteket, hogy a kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur azon kedvező fogadtatás folytán, melyben a történelmi és néprajzi tárgy-képekkel díszített levelezőlapok az ifjuságnál részesültek, a jelzett levelezőlapoknak 2 filléres kedvezményes árban való elárusítását f. évi június végéig kiterjesztette. Miként a régi postai értékek, úgy a június végéig kiosztandó képes levelezőlapok is a f. évi szeptember hó végéig maradnak érvényben. A tanintézetek esetleges megrendeléseinket forduljanak a kolozsvári kir. posta-és táviratigazgatósághoz, Déván, 1900. évi május hó 8-án. Szentgercei Nagy Géza, kir. s. tanfelügyelő.

— **Az élet és a vagyon.** Egyik a másikat kiegészíti, mert az életben rászorulunk a vagyonra, vagyon nélkül pedig nem ér az élet sokat, amit az is bizonyít, hogy mindenki vagyonszerezésre törekszik. Csak hogy kevés azoknak a száma a kik erre képesek a mindennapi keserves munka mellett. Ennek oka az, hogy a legtöbben figyelmen kívül hagyják a sors által nyújtott szerencsés véletlenek eredményét. Mert aki ezzel foglalkozik, az nagyon jól tudja, hogy minő sokan vannak, akik jólétüket csak annak köszönhetik, hogy nem mulasztották el kiaknázni azt a páratlan alkalmat, melyet az osztálysorsjáték nyújt az abban résztvevőknek. Maga e sorsjáték az életet és pedig a vagyonos életet jelenti a nyertőre nézve, akinek eddig se szeri, se száma. Különösen a Török A. és Tsa bankház (Budapest, Váci-körút 4.) jutott abba a szerencsés helyzetbe, hogy vevőinek rövid idő alatt több mint három millió koronát fizetett ki ennélfogva a sorsjegyvásárló közönség figyelmébe ajánljuk Török A. és Tsa bankházat, mely megbízhatósága, pontossága és szerecséje folytán amugy is kiérdemelte a közbizalmat.

— **A Trieszti Általános Biztosító-Társaság.** (Assicurazione Generali) f. é. április hó 7-én tartott 6-ik közgyűlésén terjesztettek be az 1899. évi mérlegek. Az előtűnk fekvő jelentésből látjuk, hogy az 1899. december 31-én érvényben volt életbiztosítási tőke összegek 483,973.169 korona és 56 fillért tettek ki és az év folyamán bevett díjak 19,724.336 korona 19 fillérre rugtak. Az életbiztosítási osztály díjtartaléka 10,003.809 korona 90 fillérrel 124,700.392 korona 59 fillérre emelkedett. A tűz-biztosítási ágban a díjbevétel 18,123.170 korona 40 fillér volt, miből 7,728.542 korona 64 fillér viszont-biztosításra fordított úgy, hogy a tiszta díjbevétel 10,399.627 korona 76 fillérre rugott, mely összegből 6,482.000 korona 91 fillér mint díjtartalék minden tehertől menten, a jövő évre vitetett át. A jövő években esedékessé váló díjkötelezvények összege: 74,455.970 korona 86 fillér. A szállítványbiztosítási ágban a díjbevétel kitétt 7.730. 895 korona 18 fillért, ebből viszontbiztosításra fordított 3,346.580 korona, úgy hogy a tiszta díjbevétel 4,384.315 korona 18 fillérre rugott, mely összegből 2,549.074 korona 44 fillér helyezettett tartalékba. Károkkért a társaság 1899-ben 28,174.407 korona 04 fillért folytatott. Ehhez hozzáadva az előbbi években teljesített kárfizetéseket, társaság alapítása óta károk fejében 661,663.927 korona és 90 fillérnyi igen tekintélyes összeget fizetett ki. Ebből a kártérítési összegből hazánkra 123,186.550 korona 69 fillér esik, mely összeget a társaság 181,032 káresetben fizette ki. A nyereség tartalékok közül, melyek összesen 14,034.239 korona 11 fillérre rugnak, különösen kiemelendők: az alapszabály szerinti nyereségtartalék, mely 5,250.000 koronát tesz ki, az értékpapírok árfolyamingadozására alakított tartalék, mely a 2,507.733 korona 74 fillér külön tartalék, ugy szintén az évi nyereségből kihalított 413, 251 korona 38 fillérrel 8,624.239. korona 11 fillérre emeltetett fel: továbbá felemlítendő még a 160.000 koronára rugó kétes követelések tartaléka. Ezekon kívül fennáll még egy 560.000 koronát kitevő külön alap, melynek az a rendeltetése, hogy az életbiztosítási osztályban a kamatláb esetleges csökkenését kiegyenlítse. A társaság összes tartalékjai és alapjai melyek elsőrangú értékekben vannak elhelyezve, az ideai átutalások folytán 153,073.167 korona 61 fillérről 162,608.919 korona 18 fillérre emelkedtek, melyek következőképen vannak elhelyezve: 1. Ingatlanok és jelzálog követelések 29,782.502 kor. 61 fill. 2. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök 14,246.324 kor. 74 fill. 3. Letéteményezett értékpapírokra adott kölcsönök 1,466.107 kor. 99 fill. 4. Értékpapírok 103.401. 469 kor. 40 fill. 5. Tárca váltók 814.150 kor. 26 fill. 6. A részvényesek biztosított adósslevelei 7,350.000 kor. 7. Bankoknál levő rendelkezésre álló követelések, készpénz és az intézet követelése, a hitelezők követeléseinek levonásával 5,548.364 kor. 18 fill. összesen 162,608.919 kor. 18 fill. Ezen értékekből 42 millió korona magyar értékekre esik. Amint a jelentésből kitűnik, a társaság a betörésslop elleni biztosítás üzemet is felvette ügykörébe. Erről a legközelebbi szétküldendő körlevelek fognak bővebb felvilágosítást nyújtani.

Bölcs következtetés.

Herbert Spencer, a mai kor legnevezetesebb bölcsése a napokban töltötte be érdemeiben dús életének 80. évét. Még a testező földművelés, vagy a szabad levegőn dolgozó munkaspályán is számottevő numerus 80 esztendő; mennyire megviseli az idő a legerősebb szerzetet, töpörödött, görnyedt öreg emberről alakítja át az előző évtized a még életerős, daltás férfit is. Csodálatos Herbert Spencer fizikuma, — ki tudvalevőleg egész életét tanulás, megfigyelés és tanítás között tölti oly szívós, rugékony még ma is aggkora daczára, hogy naponként egy órát a tekeasztalnál szórakozik.

Kora daczára, bátran mondhatni a közepes játékosok közé tartozónak. A tekejáték egyedüli szenvedélye, ebben találja minden örömét. Jól járó óra pontosságával kezdő és hagyja abba játékát, melyet rendszeren egy igen jó barátjával játszik.

Nem rég történt, hogy kedvező ismerőse valami oknál fogva nem jöhetett el a meghatározott időre. Herbert Spencer türelmetlenül várta, fel és alá sétálgatva a teremben, oráját szokatlanul gyakran nézegette, kezébe vette a dákót s elégedetlenné válnak lökdöste az ártatlan golyókat, haragját rajtuk akarta kitölteni. Ezt figyelemmel kísérte egy fiatal ember, mindjárt átlatta mi baja van az öreg tudósnak, hozzá megy és udvariasan felajánlja szabad idejét mondván:

„Uram, ha megengedi szívesen játszom önnel, de csak időtöltésből“.

Herbert Spencer örömmel fogadta a kínálatot, Hozzá fogtak a játékhoz. Daczára minden erőlködésnek és vigyázatnak az öreg tudós elveszített két partit.

Nagy boszusan lecsapta a dákót a tekeasztalra, s oda fordul a fiatal emberhez.

„Hallja fiatal barátom, maga igen keveset tudhat, kevés időt fordíthatott a tanulásra, mert ebben a korban nagyon jól billárdozik.“

TANÜGY.

Felvétel a nagyszebeni tanítónő-képzőintézetbe. A nagyszebeni Szt. Ferenczrendi nővérek nyilvánossági joggal ellátott tanítónő-képző-intézete I. osztályába az 1900/901. tanévre félévételért folyamodhatnak 14. életévüket betöltött olyan tanulók, kik a polgári vagy felsőbb leányiskola II. osztályát sikerrel végezték, vagy a folyó tanévben végzik.

A kérvények folyó év június hó 15-ig a képezde igazgatóságához nyújthatók be a következő mellékletekkel felszerelve:

1. A folyamodó keresztlevele.
2. Orvosi bizonyítvány arról, hogy a folyamodó növendék teljesen egészséges, ép testi szervezettel bír, s hogy különösen látási, hallási és beszélő organuma hibátlan.

3. Iskolai bizonyítvány a fennjelölt osztályok egyikéről. Olyanoknál, kik a folyó tanévben végzik ezen osztályt, a megelőző osztály bizonyítványa s az idei időszaki értesítő csatolandó. Az ilyenek kötelesek a felvételi vizsgálatot megelőzőleg a már akkor megszerezhető iskolai bizonyítványt, a képzőintézet igazgatójának bemutatni.

A felvételi vizsgálatra jelentkezők hivatalos levélben meghívót kapnak, a melyben a felvételi vizsgálat napja is jelezve lesz.

A felvételi vizsgálat két részből áll: írásbeli és szóbeliből. Az írásbeli vizsgálat tárgyai: magyarnyelvi fogalmazvány és 2—3 egyszerű számtani példa kidolgozása.

A szóbeli vizsgálat tárgyai: magyarnyelv, számtan, földrajz és történelem. Köre a vizsgálatnak a polgári iskolában tanított anyaga e tárgyaknak.

A szóbeli vizsgálat után a vizsgálóbizottság kihirdeti a felvétel eredményét. A kérelemben kitéendő, hogy *benlakó* vagy *bejáró* akar-e lenni a növendék. Benlakási havi díj 36 kor. Bejárók a szabályzat értelmében jóval kisebb számban vétetnek föl. Prospektust a benlakásról kívánatra az intézeti főnöknő készséggel küld.

A III. osztályba felvehetők 16. életévüket betöltött olyan tanulók, akik a felsőbb leányiskola VI. osztályát végezték; továbbá olyan óvónőjelöltek, kik a jelen tanév végén az óvónőképesítő oklevelet megszerzik, esetleg már megszerezték, de életkoruk 18. évét túl nem haladták.

Az óvónők az I. és II. évfolyam tantárgy különbözetéből vizsgálatra köteleztetnek a vallás és közokt. miniszter 26,152—1898. sz. rendeletében megjelölt anyagból s csak ennek sikeres kiállása után vétetnek fel. A folyamodvány benyújtásának módja és határideje ezen jelölteknek is ugyanaz, mint az I. osztályba folyamodóknál.

Nagyszeben, 1900. május 3.-án.

Dr. Bilinszky Lajos,
képzőintézeti igazgató.

Nyilttér)

Nyilatkozat.

Alulírottak Ardos Frigyes úr részéről fölkérve, f. évi április 30-dikán megjelentünk Kaiser Salamon urnál, hogy tőle a „Petrozsény és Vidéke” újság április 29-diki számában közzétett nyilttéri sértésért elégtételt kérjünk. Kaiser Salamon úr az elégtételadást megtagadta.

Miután Kaiser Bertalan úr atyja helyett felelősséget vállalt, megbízottaival a következő jegyzőkönyvet vettük fel:

„Jegyzőkönyv, felvettett 1900. április 30-án esti 9 s fél órakor az Andrássy-uti Corvin kávéházban az Ardos Frigyes és Kaiser Bertalan urak közötti lovagias ügyben: Jelenlévők az alulírottak. Ardos úr megbízottai, Fenyő Gyula és Hantos Ármin urak felük nevében elégtételt kérnek a rajta a „Petrozsény és Vidéke” című lapban f. évi ápr. 29-dikén a nyilttérben Kaiser Salamon aláírásával megjelent cikkben elkövetett sértésért. Kaiser Bertalan úr megbízottai, Grünwald Béni és Szécsi Iván urak a kért elégtételt felük részéről hajlandónak nyilatkoznak megadni, ha Ardos úr az ügy előzményeiből kifolyólag Kaiser Etel kisasszonyhoz a következő tartalmú levelet intézi: „Önt nyílt levelezőlapon megsértettem. A sértésnek eme formáját, mint helytelen, őszintén sajnálom, de tartalmát mindaddig vissza nem vonhatom, míg Ön a rólam terjesztett hírt, mely sértésemnek alapjául szolgált, fentartja.” Ardos úr megbízottai felük nevében ezen levél megírására hajlandóknak nyilatkoznak.

Megbízottak az ügy folytatálagos tárgyalása határidejéül május hó 3-diki esti 7 órát állapítják meg fentnevezett helyiségben.

Kmf. Ardos úr részéről Fenyő Gyula s. k., Hantos Ármin s. k., mint megbízottak; Kaiser úr részéről Grünwald Béni s. k., Szécsi Iván s. k., mint megbízottak.”

Május 3-dikáról Kaiser úr megbízottainak kívánságára — kijelentették, hogy nincs idejük és pénteki napon nem szokás párbajozni, — a tárgyalást 4-dikére halasztottuk. Ez alkalommal constatáltatott, hogy Kaiser Etel kisasszony Ardos úr fenti tartalmú levelét kézhez vette, azután Kaiser úr megbízottai arra való hivatkozással, hogy Kaiser Salamon úr bírósági uton keres megtorlást Ardos úr ellen leányának megsértése miatt, az elégtételadást megtagadták.

Mivel véleményünk szerint ez a bíróság előtt folyandó ügy nem azonos azzal, a melyben mi eljárunk, az Ardos Frigyes és Kaiser Bertalan urak közti ügyet részünkről befejezettnek nyilvánítjuk.

Budapest, 1900. évi május 4-dikén.

Előttünk:

Klauber Frigyes,
László Béla,

Fenyő Gyula,
Hantos Ármin.

Felelet Kaiser Salamonnak és fiának Bertalannak

Budapest.

Fenti nyilatkozat után nekem kevés mondanivalóm maradt. Az az ember, ki lovagias elégtételt ígér és később — azon hamis ürüggyel, hogy az ügy bíróság utra tereltetett — azt megtagadja, lemondott arról, hogy vele valaha lovagias ügyben szóba álljanak. Ha Kaiser Salamon és fiát Bertalan, neveléséges és gyáva meghunyászkodásuk után sem nevezem az őket nagyon is megillető jelzőkkel, csak azért teszem, mert ő kelmiük immár lovagias elégtételt nem vehetnek maguknak.

Miután sem az apa, sem a fivér nem tartották érdemesnek a lány, illetőleg a nővér, Kaiser Etel becsületéért helyt állani, lovagias elégtételt venni és adni, — a közvélemény levonhatja magának mind a három egyed közmegevetést érdemlő jellemét, és meglehet győződve, hogy Kaiser Etel által rólam terjesztett hírek alaptalan koholmányok és ezéltudatos rágalmak, melyeknek bírói megtorlása iránt kellőleg intézkedtem.

Petrozsény, 1900. május 7.-én.

Ardos Frigyes.

*) E rovat alatt közöltékért, nem vállal felelősséget, a Szerk.

Bérbeadandó lakások és üzlethelyiségek.

Petrozsényben.

Petrozsény község főutcáján s legélénkebb forgalmu központján lévő

Negrini-téle házban

három üzlethelyiség,

melyekben másfél évtized óta virágzó cipész-, órás- és borbélyüzlet áll fenn; továbbá, ugyan azon házban több lakás, együttesen, vagy külön-külön is előnyös feltételek mellett folyó évi július hó 1.-től több évi időtartamra bérbeadatik.

Értekezhetni ugyanott, bármikor a

tulajdonossal.

Temetkezési vállalat.

Tisztelettel tudatom, Petrozsény és vidéke n. é. közönségével, hogy a „Bukarest” szálloda mellett egy **temetkezési vállalatot** létesítettem, melyet folyó évi június hó 1-én megnyitok.

Elvállalom a legegyszerűbb s legdiszesebb temetések rendezését a lehető legelőnyösebb feltételek mellett. Raktáramon mindég kész fa- és ércz koporsókat, koszuokat, szemfedőket a legnagyobb választékban tartom; továbbá fa-, kö- és vas-sirjeleket állítatok fel nagyon jutányos árak mellett.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy koporsók, koszuok és szemfedők már is kaphatók nálam.

A temetések alkalmával szükséges fáklyákkal is rendelkezem.

Petrozsény, 1900. május hó.

Tisztelettel:

SÁROSSY JÓZSEF.

1. Iskolai bizonyítvány legalább 6 gymnasiumi, reáliskolai, vagy polgári iskolai osztályról, vagy a kereskedelmi iskola végbizonyítványa.

2. Keresztelő levél a születési hely s betöltött 16 éves kor igazolására.

3. Szegénységi bizonyítvány (melynek a főszolgabíró, illetőleg a városban a rendőrkapitány által látalmazva kell lennie).

4. Orvosi bizonyítvány az egészséges, ép testalkat és a himlő ellen való védőtűzés igazolására.

5. Szülői vagy gyámi nyilatkozat arról, hogy a folyamodó részére a 83 koránára menő összes díjakat leteszik és a folyamodó egyéb szükségleteiről (tanesszüközkörről és ruházatról) gondoskodik.

Felsorolandók még: a folyamodó illetőségi helye, szüleinek állása, tartózkodási helye, testvéreinek száma és kora, továbbá hogy árva-e vagy nem. A folyamodványokat a földmíveléstügyi m. kir. Minister Úr Ó Nagyméltóságához ezimezve f. évi július hó 15-éig a m. kir. gazdasági tanintézet igazgatóságához Kolozs-Monostoron (posta ugyanott) kell benyújtani. Az intézeti „Szabályzatokat” kívánatra megküldi az igazgatóság.

— **Uj körkép.** Május 20.-án új körkép nyílik meg a fővárosban (az Arna-uteza, a műcsarnok mellett) a Bem-Petőfi körkép helyén. Az új körkép százhusz méter hosszú vászon, egész Nápolyt ábrázolja. Olaszország e legszebb városát, gonddal megfestett házaival háromszáz templomával. minden nevezetességével, szobraival, parkjaival, királyi palotával, kilátással a Vezuvra a tengerre, híres szigetei, a narancs és citromligetekre, az utcákon a tipikus nápolyi alakok és jelenetek sokaságával. Ez az óriási kép szinte élénk varázsolja azt a gyönyörű helyet, melyről a régi olasz közmondás azt tartja: „Nápolyt látni és meghalni.” Az új körkép már meg is érkezett Hamburgból, a hol ki volt állítva. A képet Fleischer Fülöp festő tanár festette (a bécsi világhírű császári jubiláris kép mestere), több müncheni festő közreműködésével. Nem lehetne szép egy Nápolyt ábrázoló kép, ha nem lenne művészi az ege és a Nápolyi körkép egét ugyanaz alkotta, a ki a Kosciuskó és Bem Petőfi körkép annyiszor megcsodált egét festette. Szép fővárosunknak egy vjabb érdekes látványossága lesz ez a körkép, melyről a külföldi sajtó egész elragadtatással tesz említést.

— **Élelmes diurnista.** A Sanyaró Vendelek rendszert csak panaszkodnak, de nem tudnak magukon segíteni. Akadt azonban egyik közeli községben olyan Sanyaró Vendel is, aki nem panaszkodott, hanem segített magán. Megszomjazott. A Sanyaró Vendelek mindig szomjasak. Szerette a bort. A Sanyaró Vendelek mind szeretik a bort. Az iroda mellett van a kamra, a kamrában van a jegyzőnek a bora. Ez a tudat nagyon esiklandozta a diurnista torkát. A hordó nem volt csapra ütve, nem lehetett belőle bort eresztetni. Sanyaró Vendel azonban nem jött zavarbu. Ha a jegyző távozott az irodából, benyitott a kamrába, kivette a hordó felső dugóját s lukas gyertyával kiszívta a bort s többször alaposan be is rugott. A jegyző nem tudta megmagyarázni magának, hogy mi okozza a bor rohamos apadását, de gyanította, hogy ez és díjnoka gyakori berugása között összfüggésnek kell lenni. Ráesett s tetten érte az élelmes Sanyaró Vendelt, ki most patentet kér a lukas stearin gyertyára, mint szívnoryára.

— **A mi bolygónk.** Wolf Miksa asztronómus 1898-ban fedezte fel az általa el is nevezett Hungária bolygót. Aktuálissát teszi a mi bolygónkat az a körülmény, hogy az idén ismét megjelen az ég boltján. Már pályáját is ismerik. Valamennyi aszterioda körforgási ideje között az övé a legközelebb 990 nap.

— **Munkabérek a 19. ik század elején.** Most, hogy a munkabér és munkaidő kérdése olyannyira foglalkoztatja az érdeklődőket, nem lesz érdektelen a száz év előtti munkabérre vonatkozó alábbi feljegyzést ismertetni. Egy eszmadiamester számadási könyvéből valók ez adatok, melyek közül legérdekesebbek a következők; és pedig a cseleldéány bérére vonatkozólag. Én meg egyeztem Kuhár Ilonával 12 frt, egy kordovanesizma, egy fejelés egy esztendőre. Egy másik: Én meg egyeztem katáva a szolgálóval 16 frtba egy ing, két pár eszima, egy surez egy esztendőre. Egy harmadik: Én meg egyeztem a szolgálóval 18 frt 2 páe eszima egy ing. A tanulóra vonatkozó tétel a következő: Én meg egyeztem Revaj Miháj uralam a fia Jánosnal Fr. 1, vállaltam három esztendőre 35 frt fog fizetni 10 frt egy esztendőre. Egy segédre vonatkozó tétel a következő: Én meg egyeztem Kiráj Pállal Szent János naptól számolván 4 garas heti bérr, egy pár kordován eszima. Ó kelme hét száma kilencz párt fog varni. Tódozni Mikor Szombaton arulni fogok fél szombat szabad. Más tételek: Én egyeztem Csapó Jánosnal heti

bérr 12 garasban 5 frt eszímára 6 párt fog varni fel is sánfázni Tódozni. Januártól számozva Karáesonig. Én meg egyeztem Szendrej Andrással 10 garas heti bért 9 pán eszímát fog varni szakmámba hét száma eszímára 5 frt 10 gara 31 Januártól számolván. Én meg egy eztem Rodák Jánosnal 30 garasban hét párt öltésztől fog varni 15 Juliustól számozva. A munkásbérek, a változott viszonyok daczára s aránylag sokkal kedvezőbbek, mint száz év előtt voltak.

— **Képek és állatok.** A természettudósok sokat foglalkoztak azzal a kérdéssel, hogy az állatok megismerik-e hogy a képek mit ábrázolnak és megálapították, hogy sok állat azt, hogy mi van a képen, azonnal föl ismeri. Humbold Sándor kis majmának legyeket és sáskákat ábrázoló képeket mutatott otés a majom azonal feléjük kapott, hogy elfogja a rovarokat és megegye. Egy tigris kigyó rárohant egy budhista templom előtt levő színes kutyá szoborra és bekapta, mintha élő állat lett volna. Madarak a tükörben hasonmásukat legtöbbször föl ismerik. Ugyanez áll a maeskákról és zergékről is. Kutyá, ha tükör elé állítják, képmását megszaglászsza vagy megugatja. Sperling állatfestő a schwerin muzeumban életnagyságu kutyaportraitot állított ki. Egy kis rattler, mely véletlenül bevetődött a terembe, előbb megugatta a képet, azután vonitva elfutott. Egy másik kutyá vadászatot ábrázoló kép láttára csaholni kezdett és a vadászó kutyákhoz esatlakozni igyekezett. Rusche szobrász műtermébe egy barátja kutyájával jött be. A műteremben kétkutyaszobor volt, melyeknek az élő kutyá nekiesett és harapdálni kezdte.

CSARNOK.

Jó tanács.

Jámor! Ha fűtő adós vagy,
Tudod e mit tégy? Igyál!
Ki jót szí a csatorából,
Leesik az a lábáról,
S többé rosszlabon nem áll!

Ha orrodnál fogva hurezol a lány
Mi segít? Pohár!
Mert ha földhöz rágott a bor,
Húzhatják az orrod akkor,
Megsem mozdulsz ügyebár?!

De legtöbbet akkor igyál,
Ha talán poeta vagy,
A felhőből hol nincsen helyed,
A földre rántja bor a fejed
S így szól a földön maradj!

Csak akkor ne igyál,
Ha rossz asszonyt bírsz szegény fejed.
Az ittas szem kettősen lát,
Rémult szemel mit látna hát?
Két boszorkányt egy helyett!

— —

Egy jóizű megoldás.

Olaszország egyik látogatott népszínházában történt a következő humoros eset. Nagy történelmi drámát adtak elő, melynek legmeghatóbb jelenetében a király nagy udvari pompával, fényes kísérettel vonul fel trónbeszédének megtartására. Nagy sokaság előtt, néma esendben, megy fel a trón lépcsőin, körül néz és kibontja a kezében levő papirtekercset.
„Kedves alattvalóim!” Szeretett hiveim!” A király zavarba jött. Hosszu volt a trónbeszéd, nem tudta kívülről, a sugólyuk messze volt, a kellékes pedig üres papirtekercset helyezett a szánandó király trónjára, kész volt a baj! Soká várni nem lehetett. Szorultságában a szegény királynak egy mentő gondolata támadt.
Legnagyobb komolysággal megy le a trón lépcsőin és átnyújtja az üres papirtekercset a főudvarmesternek.
— Olvassa! Olvassa hangosan!!
Néz, bámul az udvarmester. Kérdő tekintetet vett a királyra, majd az üres papírra. Egyszer csak felvidul az arca, megvillan a szeme. A kérdés meg van oldva:

A főudvarmesteri jelvényeket kezdi leszedgetni magáról s a trónbeszéddel együtt a király lábai elé teszi ezen szavakkal:
Felség! A mennyiben a trónbeszéd tartamával nem értek egyet, ezennel lemondok állásomról.

Szerkesztői üzenet.

Megbotránkozónak. Helyben. Több helyről intéztek lapunkhoz panaszt az egyik másik felekezet templomában többször ismétlődő rendellenességről. Az egyik megbotránkozik azon, hogy a vasárnapi isteni tisztelet alatt eszevegnek, társalognak, nevetgélnek, a másik helyteleníti, hogy az isteni tisztelet alatt perselyt hordoznak körül s a kéregetéssel zavarják az ájtatoskodókat.
Röviden megemlítjük a panaszt s a felszólalást nem tartjuk szükségesnek kiadni és pedig azért, mert a vallásos áhitat kérdését érinti, babár elítélendőnek tartjuk, hogy a hívek a templomokban bármiként is háborgattassanak. Nem lehet elegendő kárhóztatni különösen azon eljárást, hogy — a beküldött panasz szerint — ifjú urak és urhölgyek formálisan társalognak s nevetgélnek az ünnepi isteni tisztelet tartama alatt az egyik templomban. Arra nézve, hogy a másik templomban szintén az isteni tisztelet tartama alatt körülhordozzák a perselyt, csak azt jegyezzük meg, hogy ez nagyon sok helyen szokásban van. Igaz, hogy ami máshol helytelen, nem következik hogy Petrozsényben helyes. Abban is igaza van a felszólalónak, hogy aki a templom részére akar adakozni, az a templom bejáratánál lévő perselybe is beteheti azt amit adakozni akar s nem szükséges, hogy akkor háborgassák, midőn énekel, vagy imába merülve, lélekben Istenéhez felemelkedik.

Nyilttér*)
Nyilatkozat.

Alt (Ardos) Frigyes családomat és engem eme lap hasábjain piszkolni igyekezett, meddő kísérleteire bármely formában is válaszolni teljes méltóságomon alulnak tartom, részben a közvélemény, részben segédeim ítélete folytán.
A közvélemény ítéletének kiegészítéseül csak azt ohajtom megjegyezni, hogy a köztem és nevezett között felmerülésben volt ügyben a segédeim által felvett jegyzőkönyvben foglalt s indokolt nyilatkozatok ezek:
Ardos Frigyesnek eljárása növéreddel szemben nem kvalifikálható, ennél fogva a vele való megverekedést meg nem engedhetjük, részéről az ügyet befejezettnek nyilvánítjuk.
A fentiek szerint **Alt (Ardos) Frigyes lovagias elégtétel adás vagy vevésére képesítettnek nem találhatván,** vele éppen úgy megverekedni mint polémiákba bocsátkozni nem szabad.

Kaiser Bertalan.

*) E rovat alatt közlöttekért, nem vállal felelőséget, a Szerk.

HIRDETÉSEK.

Üzlet eladás.

Evek óta fennálló s alkalmas helyen lévő
éjjeli üzletemet

szabadkézből s előnyös feltételek mellett eladni szándékozván, az érdeklődőknek szóval, vagy levélben készséggel szolgálók bővebb felvilágosítással

Vajna Zsuzsa.

1108 szám.
1899

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a puji kir. járásbíróság 1899. V. 599 számú végzése által n.-baári Mezei Johanna javára, petrillai Parászkiv Ruszu ellen 202 kor. — fill. tőke, ennek 1899 évi július hó 15 napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 55 kor. 60 fill. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 660 kor. — fillérre becsült szarvasmarhák, széna és szekerekből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a V. 599/6 sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Petrillán, alperes lakásán leendő eszközzésére 1900-ik év május hó 30-ik napjának délelőtt 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladni fognak.

Az árverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cz. 108. §-ban megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Pujon, 1900. évi május hó 6-ik napján.

Mirtse Diénes,
kir. bír. végrehajtó.780 szám.
1899.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a puji kir. járásbíróság 1899. V. 456 számú végzése által, vulkáni Löwy Hermann javára petrillai Parászkiv Ruszu ellen 1000 kor. tőke, ennek 1899. évi május hó 31-ik napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 114 kor. 50 fill. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 1080 kor. — fillérre becsült szarvasmarha és szekerekből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a V. 388/2-1900 sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Petrillán, alperes lakásán leendő eszközzésére 1900. évi május hó 30-ik napjának délelőtt 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladni fognak.

Az árverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cz. 108. §-ban megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Pujon, 1900. évi május hó 6-ik napján.

1—1

Mirtse Diénes
kir. bír. végrehajtó.Eladó ház
és háztelkek.

Kohn Jónás örökösei tulajdonát képező vasút-utcai ház, — a főutezán az újonnan épülő gör. kel. templommal szemben egy kisebb háztelkek, úgy szintén a vásártér- és főut sarkát képező nagyobb háztelkek; egészben vagy kisebb porcellákban szabad kézből eladók.

Bővebb felvilágosítást nyújt Petrozsényben :

KOHNSAMU.

5—5

Fodrász- és borbélyüzlet.

Van szereném tisztelettel köztudomásra juttatni, hogy Petrozsényben a vasúti átjáró mellett lévő Zlatky-féle házban, folyó évi június hó 1-én az igényeknek teljesen megfelelően berendezett

fodrász- és borbélyüzletet

nyitok s az ezen szakmába vágó teendőket, úgy üzlethelyiségemben, mint — kívánatra — azon kívül is a legkifogástalanabban s a legjutányosabban teljesítem.

Készséges szolgálatom felajánlása mellett, kegyes pártolást kérve vagyok

kiváló tisztelettel:

1—2

Peck K. Márton,
fodrász s borbély.Bérbeadandó lakások és
üzlethelyiségek.

Petrozsényben.

Petrozsény község főutezáján s legelénkebb forgalmu központján lévő

Negrini-féle házban

három üzlethelyiség,

melyekben másfél évtized óta virágzó cipész-, órás- és borbélyüzlet áll fenn; továbbá, ugyan azon házban több lakás, együttesen, vagy külön-külön is előnyös feltételek mellett folyó évi július hó 1-től több évi időtartamra bérbeadatik.

Értekezhetni ugyano, bármikor a

tulajdonossal.

Temetkezési vállalat.

Tisztelettel tudatom, Petrozsény és vidéke n. é. közönségével, hogy a „Bukarest“ szálloda mellett egy **temetkezési vállalatot** létesítettem, melyet folyó évi június hó 1-én megnyitok.

Elvállalom a legegyszerűbb s legdiszesebb temetések rendezését a lehető legelőnyösebb feltételek mellett. Raktáramon mindég kész fa- és ércz koporsókat, koszurokat, szemfedőket a legnagyobb választékban tartom; továbbá fa-, kő- és vas-sirjeleket állítatok fel nagyon jutányos árak mellett.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy koporsók, koszorúk és szemfedők már is kaphatók nálam.

A temetések alkalmával szükséges fáklyákkal is rendelkezem.

Petrozsény, 1900. május hó.

Tisztelettel:

SÁROSSY JÓZSEF.